

Klicka på länkarna nedan för att ta dig till rätt tentamensuppgift.

		Nivå	
Tentamensuppgift	1	E	Kostnader.
Tentamensuppgift	2	E	Resultat.
Tentamensuppgift	3	E	UB=IB.
Tentamensuppgift	4	E	Avskrivning.
Tentamensuppgift	5	E	Fakturadatum.
Tentamensuppgift	6	E	Intäkter.
Tentamensuppgift	7	E	Resultatdiagram.
Tentamensuppgift	8	E	Rörliga kostnader.
Tentamensuppgift	9	C	Eget kapital.
Tentamensuppgift	10	C	Nollpunkt i kronor.
Tentamensuppgift	11	C	Amortering & ränta.
Tentamensuppgift	12	C	Resultat vid olika volymer.
Tentamensuppgift	13	C	Genomsnittskalkyl.
Tentamensuppgift	14	A	Resultatbudget.
Tentamensuppgift	15	A	Budgetavvikelser.
Tentamensuppgift	16	A	Prisökning vs volymökning.

Omdöme **E**

[upp]

Uppgift 1

Linnea som driver In 'N' Out AB har köpt in nya sprayburkar till en kommande Graffitimässa i Kreuzberg, Berlin. Fakturan som anländer den 3 mars är på 3 500 kr inkl. moms.

Beskriv vad som krävs för att färgerna ska räknas som en kostnad och beräkna hur stora företagets kostnader för färg blir när alla sprayburkar är sålda eller använda.

svar

När färgburkarna är sålda eller använda anses de vara förbrukade.
En kostnad = en periodiserad [förbrukad] utgift.

Linneas utgifter för färg = utbetalning – moms.
= 3 500 kr x 0,80.
= 2 800 kr.

Utgiften blir en kostnad när den är förbrukad.

Uppgift 2

Beskriv begreppet "resultat" utifrån följande variabler, volym, RK, pris & FK.

svar

Resultat
= intäkter – kostnader.
= p/st x volym – RK/st x volym – FK.

Uppgift 3

Förklara begreppet UB = IB med ett ex. från ett företags kontantkassa.

svar

Om Stixx AB har 500 kr på sitt bankkonto den 31 december 20x1 [UB] finns samma pengar kvar på kontot den 1 januari 20x2 [IB]. Värdet i slutet av en period [UB] följer med in som en start [IB] i nästa period [månad, kvartal, halvår eller år].

Uppgift 4

Rör & Krök AB har investerat i en ny maskin. Den köps in för 125 000 kr inkl. moms den 12 december 20x1. Företagets ekonomichef Berra berättar att maskinens ekonomiska livslängd är 5 år. Teknisk livslängd beräknas till 10 år och deras kalkylränta är 15 %. Beräkna maskinens årliga kostnad.

svar

Årlig avskrivning [kostnad]
= utgift ÷ ekonomisk livslängd.
= 125 000 x 0,80 ÷ 5 år.
= 20 000 kr per år i fem år 20x1 – 20x5.

Omdöme **E**

[upp]

Uppgift 5

Träfanér AB har skickat iväg nedan faktura till en kund.

Faktura

Inkomst	160 000 kr.
Moms, 25 %	40 000 kr.
Att betala	= 200 000 kr.

Vad är det som definierar företagets inkomst på deras faktura?

sva

Fakturadatum verifierar vilket datum

- ▶ Fakturans skrivs.
- ▶ Företagets inkomst uppstår.

Uppgift 6

IT-konsult AB har erhållit ett uppdrag. De skriver en faktura som skickas till kunden. Uppdraget sträcker sig från 1 aug 20x1 till 31 jan 20x2 och är på 1 500 000 kr inkl. moms med lika många nedlagda timmar per månad. Beräkna företagets intäkter 20x1.

sva

Intäkter

$$= \text{inkomster} \div \text{totalt antal månader} \times \text{de antal mån som det presterats i.}$$

$$= 1\,500\,000 \text{ kr} \times 0,80 \times [5 \text{ månader} \div 6 \text{ månader}].$$

$$= \mathbf{1\,000\,000 \text{ kr.}}$$

Uppgift 7

En av de modeller vi studerat i kursen entreprenörskap är resultatdiagrammet. Modellen förutsätter att både kostnader och intäkter uppför sig linjärt. Förklara och visa med ett exempel vad det innebär.

sva

Det innebär att om du t ex säljer en produkt för 10 kr/st blir den totala intäkten [TI] 100 kr för tio produkter. Om du säljer 100 produkter blir TI $100 \times 10 \text{ kr/st} = 1\,000 \text{ kr}$ o s v.

Uppgift 8

Beskriv några rörliga kostnader för ett bageri.

sva

T ex mjöl, ägg, socker, sylt, choklad, marzipan och bär.

Omdöme **C**

[upp]

Uppgift 9

Beräkna årets resultat hos Lilla Mekanistiska AB utifrån den ekonomiska info som ges nedan.

Leverantörsskulder	57 000 kr.	Varulager	104 000 kr.
Inventarier	200 000 kr.	Kassa	23 000 kr.
PG	75 000 kr.	Banklån	320 000 kr.
Momsskulder	45 000 kr.	Bankkonto	150 000 kr.
Aktiekapital	100 000 kr.		

Tillgångar

EK & Skulder

Anläggningstillgångar, AT

Inventarier	+	200 000
-------------	---	---------

S:a AT = 200 000

Omsättningstillgångar, OT

Varulager	+	104 000
-----------	---	---------

Kassa	+	23 000
-------	---	--------

Plusgiro, PG	+	75 000
--------------	---	--------

Bankkonto	+	150 000
-----------	---	---------

S:a OT = 352 000

S:a Tillgångar = 552 000

Eget kapital, EK

Aktiekapital	+	100 000
--------------	---	---------

Årets resultat + **30 000**

S:a EK = 130 000

Skulder, S

Momsskulder	+	45 000
-------------	---	--------

Leverantörsskulder	+	57 000
--------------------	---	--------

Banklån	+	320 000
---------	---	---------

S:a skulder = 422 000

S:a EK & S = 552 000

svar

S:a tillgångar = s:a eget kapital + skulder.

Årets resultat

= s:a tillgångar – s:a skulder – s:a EK exklusive årets resultat.

= 552 000 kr – 422 000 kr – 100 000 kr.

= 30 000 kr.

Omdöme **C**

[upp]

Uppgift 10

Guldramen AB tillverkar tavelramar som de säljer för 200 kr/st exkl. moms. Ramarnas rörliga varukostnad är 50 kr/st och företagets fasta kostnad är 840 000 kr. Beräkna nollpunkten i kronor.

sva

TB/st

= försäljningspris exklusive moms – rörlig kostnad.
 = 200 kr – 50 kr.
 = 150 kr.

NP i antal

= FK ÷ TB/st.
 = 840 000 kr ÷ 150 kr/st.
 = 5 600 st.

NP i kronor

= NP i antal x pris/st.
 = 5 600 st x 200 kr/st.
 = **1 120 000 kr.**

Uppgift 11

Kostymnisse AB har lånat 600 000 kr med 6 % ränta. Lånet lyfts den 1 juli år 1 och löper över 5 år. Företaget amorterar varje halvår. Hur mycket betalar företaget ut för amortering och ränta vid 4:e amorteringstillfället?

		Amort	Skuld	Ränta	
År 1	1 juli		600 000		
År 1	31 dec	¹ 60 000	540 000	18 000	$600' \times 180/360 \times 0,06.$
År 2	30 juni	² 60 000	480 000	16 200	$540' \times 180/360 \times 0,06.$
	31 dec	³ 60 000	420 000	14 400	$480' \times 180/360 \times 0,06.$
År 3	30 juni	⁴ 60 000	360 000	12 600	$420' \times 180/360 \times 0,06.$

K x A x R = Kapital x antal dagar/360 x räntesats.

¹ Vid 1:a amorteringstillfället räknas räntan på lånebasen 600 000 kr.

² Vid 2:a amorteringstillfället räknas räntan på lånebasen 540 000 kr.

³ Vid 3:a amorteringstillfället räknas räntan på lånebasen 480 000 kr.

⁴ Vid 4:a amorteringstillfället räknas räntan på lånebasen 420 000 kr.

sva

Utbetalning till banken
 = amortering + ränta.
 = 60 000 + 12 600 kr.
 = **72 600 kr.**

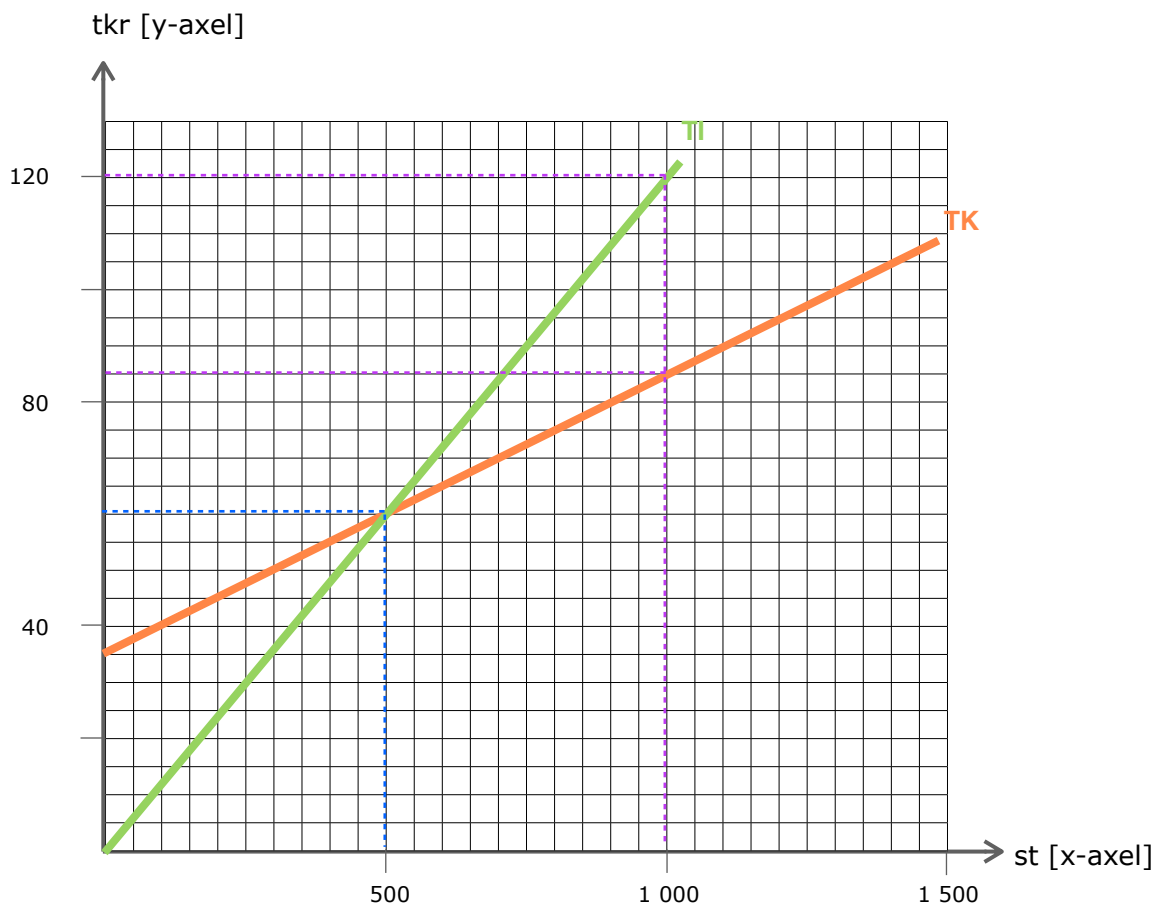
Amortering = 600 000 kr ÷ 5 år x [6mån ÷ 12 mån]

Omdöme **C**

[upp]

Uppgift 12

Den Gula Kravatten - säljer handgjorda flugor av återvunna tygbitar. David som är VD säljer företagets produkter till ett antal exklusiva återförsäljare runt om i Sverige. Nedan ser du företagets ekonomi beskrivet i ett resultatdiagram.

A.

Beräkna företagets resultat när de säljer 500 st & 1 000 st.

svar

Resultat = där streckad linje korsar grön linje och röd linje.
= TI - TK.

Resultat 500 st
= 60 000 kr - 60 000 kr.
= **0 kr** [break-even].

Resultat 1 000 st
= 120 000 kr - 85 000 kr.
= **35 000 kr.**

Omdöme **C**

[upp]

Uppgift 13

Färga Mera AB tillverkar målarböcker för vuxna. Företagets FK är 800 000 kr per år och deras RK är 40 kr per tillverkad målarbok. Företaget planerar att tillverka 5 000 målarböcker under sitt första verksamhetsår.

A.

Använd dig av en genomsnittskalkyl för att beräkna målarbokens självkostnad.

svar

Genomsnittskalkyl [divisionskalkyl]
 = totala kostnader ÷ verklig volym.
 = [RK x volym + FK] ÷ verklig volym.
 = [40 kr x 5 000 st + 800 000 kr] ÷ 5 000 st.
 = **200 kr/st.**

B.

Målarboken ska säljas för 320 kr/st. Beräkna företagets påläggsprocent utifrån dess marginalprocent.

svar

Marginal i kronor
 = försäljningspris – självkostnad/st.
 = 320 kr/st – 200 kr/st.
 = 120 kr/st.

Marginalprocent
 = marginal i kronor ÷ försäljningspris i kronor.
 = 120 kr/st ÷ 320 kr/st.
 = 37,5 %.

Påläggsprocent	Bevis
= marginalprocent ÷ [1 – marginalprocent].	= 200 kr x förändringsfaktor.
= 37,5 ÷ [1 – 37,5] x 100.	= 200 kr x 1,6 ggr.
= 37,5 ÷ 62,5 x 100.	= 320 kr.
= 60 %.	

C.

Beräkna företagets resultat.

svar

Resultat
 = intäkter – kostnader.
 = pris/st x volym – RK/st x volym – FK.
 = 320 kr/st x 5 000 st – 40 kr/st x 5 000 st – 800 000 kr.
 = 1 600 000 kr – 200 000 kr – 800 000 kr.
 = **600 000 kr.**

Omdöme **A**

[upp]

Uppgift 14

Blomsterlandet AB i Ronneby budgeterar för 20x1.

Intäkter

Försäljning	42 875 956
-------------	------------

Summa intäkter = 42 875 956 ¹

Kostnader

Varukostnader	20 120 854 ²	53,07 %
---------------	-------------------------	---------

Övriga externa kostnader	1 856 000
--------------------------	-----------

Löner	3 320 000 ³
-------	------------------------

Arbetsgivaravgifter	1 400 000 ⁴
---------------------	------------------------

Avskrivning	650 000
-------------	---------

Räntekostnader	274 000
----------------	---------

Summa kostnader = 27 620 854 ⁵

Årets resultat = 15 255 102

A.

Beräkna företagets bruttovinstprocent.

svar

Bruttovinstprocent

= bruttovinst i kronor ÷ omsättning.

= [42 875 956 kr¹ - 20 120 854 kr²] ÷ 42 875 956 kr¹ x 100

= **53,07 %.**

B.

Hur stor del av företagets totala kostnader är lönekostnader?

svar

Lönekostnader

= [löner + sociala avgifter] ÷ totala kostnader.

= [3 320 000 kr + 1 400 000 kr] ÷ 27 620 854 kr⁵ x 100.

= **17,09 %.**

Omdöme **A**

[upp]

Uppgift 15

Wilan AB har följt upp sin budget 20x1. V v analysera deras avvikelser.

Resultatbudget - 20x1

Intäkter	Budget	Utfall	Avvikelse
Fakturerad försäljning	8 260 000	9 086 000	826 000
<i>Summa intäkter</i>	= 8 260 000	9 086 000	826 000
Kostnader			
Varukostnad	4 130 000	4 956 000	-826 000
Lokalhyra	120 000	180 000	-60 000
Telefon	19 000	32 000	-13 000
Företagsförsäkring	35 000	55 000	-20 000
Löner & sociala avgifter	1 780 000	2 047 000	-267 000
Avskrivning	60 000	60 000	0
<i>Summa kostnader</i>	= 6 144 000	7 330 000	-1 186 000
Årets resultat	= 2 116 000	1 756 000	

svar

Företagets varukostnader har ökat med 20 %. Det innebär att de sålt för mer än de har köpt in eller att de tömt delar av sitt lager.

Försäljningen har dock enbart ökat med 10 %.

En lägre försäljning indikerar att deras marginaler blivit mindre. Det i sin tur indikerar att företaget försöker sälja av mer varor för mindre pengar.

Deras kostnader för lokal, telefon, försäkring och personal har ökat. Det kan innebära att den ökade försäljningen kräver ökade kostnader.

Kostnaderna har ökat med ca 19 %. Det är 9 % mer än vad deras intäkter ökat. Det verkar som om företaget hamnat i ekonomiska problem med ökade kostnader och minskade marginaler. Inte bra.

Omdöme **A**

[upp]

Uppgift 16

Knaka AB säljer 10 000 produkter för 100 kr/st och deras marginalprocent är 20 %. Hjälp företaget beräkna vad de tjänar mest pengar på; alternativ A [öka volymen med 1 %] eller alternativ B [öka priset med 1 %].

A.

Med vilket alternativ tjänar Knaka AB mest pengar?

svar

RK/st

$$\begin{aligned} &= \text{pris/st} \times [1 - \text{marginalprocent}]. \\ &= 100 \text{ kr/st} \times [1 - 0,20]. \\ &= 100 \text{ kr/st} \times 0,80. \\ &= 80 \text{ kr/st}. \end{aligned}$$

Resultat utan förändringar.

$$\begin{aligned} &= \text{intäkter} - \text{kostnader}. \\ &= \text{pris/st} \times \text{volym} - \text{RK/st} \times \text{volym}. \\ &= 100 \text{ kr/st} \times 10\,000 \text{ st} - 80 \text{ kr/st} \times 10\,000 \text{ st}. \\ &= 1\,000\,000 \text{ kr} - 800\,000 \text{ kr}. \\ &= 200\,000 \text{ kr}. \end{aligned}$$

Alternativ A

Att öka volymen med 1 %, d v s att sälja 1 % fler varor.

Resultat

$$\begin{aligned} &= \text{pris/st} \times [\text{volym} \times 1,01] - \text{RK/st} \times [\text{volym} \times 1,01]. \\ &= 100 \text{ kr/st} \times 10\,100 \text{ st} - 80 \text{ kr/st} \times 10\,100 \text{ st}. \\ &= 1\,010\,000 \text{ kr} - 808\,000 \text{ kr} = 202\,000 \text{ kr}. \end{aligned}$$

Vinstökning

$$\begin{aligned} &= 202\,000 \text{ kr} - 200\,000 \text{ kr}. \\ &= 2\,000 \text{ kr}. \end{aligned}$$

Alternativ B

Att öka priset med 1 %.

Resultat

$$\begin{aligned} &= [\text{pris/st} \times 1,01] - \text{RK/st} \times \text{volym}. \\ &= 101 \text{ kr/st} \times 10\,000 \text{ st} - 80 \text{ kr/st} \times 10\,000 \text{ st}. \\ &= 1\,010\,000 \text{ kr} - 800\,000 \text{ kr} = 210\,000 \text{ kr}. \end{aligned}$$

Vinstökning

$$\begin{aligned} &= 210\,000 \text{ kr} - 200\,000 \text{ kr}. \\ &= 10\,000 \text{ kr}. \end{aligned}$$

Beslut

Prisökning med 1 % genererar 9 000 kr mer i resultat än volymökning med 1 %. Med en prisökning blir resultatet 5 gånger bättre.